

Janusz Ostoja-Zagórski, Jan Strzałko

Sobiejuchy, pow. Żnin. Stanowisko 2

Informator Archeologiczny : badania 7, 103-104

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SŁUP MŁYN , pow.Grudziądz
Stanowisko 3

Muzeum Okręgowe
w Toruniu

Badania prowadził mgr Januariusz Janikowski,
Finansował WKZ w Bydgoszczy. Pierwszy sezon
badań. Grodzisko z końca okresu halsztackiego
i okresu lateńskiego.

Stanowisko położone jest tuż nad rzeką Osą na jej północnym brzegu, w odległości ca 300 m od miejscowego młyna i zabudowań zw. Resztówką. Jest to wysoczyzna morenowa o wysokości względnej w stosunku do drogi 30-35 m.

Majdan grodziaka jest płaski z obniżeniem w stronę południową i południowo-zachodnią. Na nim też wytyczono 2 wykopy o łącznej powierzchni 105 m². Odkryto ślady późniemiejskich oraz kilka jam odpadkowych. Nie znaleziono śladów osadnictwa wczesnośredniowiecznego co zmienia dotychczasowe sugestie w literaturze przedmiotu.

Wśród zabytków najliczniej wystąpiła ceramika, prócz tego odkryto dwa żarna nieckowate z rozcieraczami kamiennymi.

W ceramice wyróżnić można naczynia baniaste, garki jajowate oraz duże naczynia zasobowe. Niektóre naczynia posiadają ucha lub wypustki imitujące je. Wśród naczyń baniastych widoczne są ślady ornamentów plastycznych w formie guzków, oraz rytych linii. Barwa naczyń to kolor czarny, brązowy lub ciemnobrunatny. Część naczyń posiada powierzchnię gładzoną / mniej lub bardziej/, część schropowaną ze śladami obmazywania. Naczynia czernione z reguły są cienkościennie wykonane z gliny drobno lub średnioziarnistej. Pozostałe naczynia wykonane są z gliny gruboziarnistej z domieszką tłucznia.

Na podstawie materiału zabytkowego głównie ceramicznego obiekt ten należy datować na koniec okresu halsztackiego i okres lateński.

SOBIEJUCHY, pow. Żnin
Stanowisko 2

Sekcja Paleodemografii Komitetu
Nauk Demograficznych PAN

Badania prowadzili: mgr Janusz Ostoję-Zagórski / IHKM PAN/ i dr Jan Strzaiko / Zakład Antropologii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu/. Finansowały: PPRN w Żninie, WKZ w Bydgoszczy, Komitet Nauk Antropologicznych PAN i Zakład Antropologii UAM. Trzeci sezon badań. Cmentarzysko ciałopalne z okresu halsztackiego.

Kontynuowano badania prowadzone na tym obiekcie przez Zakład Epoki Metali IHKM PAN w latach 1964 i 1966. Rozkopano obszar o powierzchni 3,5 ara odkrywając 43 groby wyłącznie ciałopalne. Większość z nich była pochówkami popielnicowymi, wyposażonymi w znaczną ilość przystawek. Część grobów przykryta była dodatkowo

nasypani z dużych głazów narzutowych, lub brukiem kamiennym z otoczek. Groby położone najpłycej / od 25 - 30 cm / wykazują ślady zniszczenia przez głęboką orkę. Znacznie lepiej zachowały się groby wkopane głębiej, niekiedy do 1,10 m od powierzchni.

Groby przykryte nasypani kamiennymi i brukami charakteryzowały się z reguły b. bogatym wyposażeniem i były w większości wypadków pochówkami wielopopielnicowymi. Wymienić tu przede wszystkim należy grób nr 102 przykryty nasypani z dużych głazów narzutowych, zawierający 6 pochówków złożonych w 5-ciu popielnicach. Antropologiczna eksploracja grobu wykazała, iż kryją one szczątki: mężczyzny, dwóch kobiet / w tym jedna pochowana we wspólnej popielnicy wraz z dzieckiem /, oraz osobnika w wieku lat 15 o pici bliżej nieokreślonej.

Wyposażenie grobu stanowiły przedmioty z brązu oraz 45 naczyń przystawnych, wśród których na uwagę zasługuje mały dzbanuszek z uchem taśmowatym wystającym ponad krawędź naczynia. Jest to forma charakterystyczna dla grupy białowickiej ludności kultury "łużyckiej" i na obszarze Wielkopolski i Kujaw uchodzi za import z terenów południowo-zachodnich.

W pozostałych grobach wśród materiału zabytkowego na wyróżnienie zasługują przedmioty żelazne - nożyce, groty, noże, szpile; brązowe: brzytwy, siekierki, dęta i haczyki do wędek; szklane i bursztynowe: kolia z 60 paciorków szklanych i 10 bursztynowych; gliniane: grzechotki i szpile. W oparciu o wstępną analizę materiału badaną strefę cmentarzyska datować możemy na Ha C/Ha D i wiązać z II/III fazą grodu w Sobiejuchach / stanowisko 1/.

Badania będą kontynuowane.

STARA GÓRA, pow. Góra

Konserwator Zabytków Archeologicznych
we Wrocławiu

Badania prowadziła mgr Krystyna Maksymowicz.
Finansował WKZ we Wrocławiu, Trzeci sezon badań.
Cmentarzysko kultury łużyckiej z okresu Hallstatt C, osada wczesnośredniowieczna.

Stanowisko położone jest 0,4 km na północ od szosy wiodącej ze Starej Góry do Góry.

Przebadano powierzchnię 7 arów. Odkryto i wyeksplorowano 51 grobów. Wydzielono groby ciałopalne popielnicowe, ciałopalne jamowe oraz bez kości ludzkich / symboliczne /. Zalegały one na głębokości od 0,20 m do 1 m. Przeważnie były przykryte lub obłożone kamieniami. Inwentarz grobowy stanowiły wyroby ceramiczne, występujące w ilości od 1 do 18 sztuk. Wśród wyrobów glinianych odkryto dużo naczyń malowanych - jedno z nich zoomorficzne w kształcie ptaka. Wyposażenie grobów stanowią również przedmioty z żelaza / 25 sztuk / i brązu / 1 sztuka /. Na szczególną uwagę zasługuje grób, gdzie obok popielnicy zawierającej kości ludzkie znaleziono szkielet młodej krowy przykryty dużym głazem. Grób obstawiony był kamieniami, które oddzielały popielnicę od szkieletu zwierzęcego. Na zewnątrz obstawy kamiennej znaleziono szpilę z brązu o długości 29,3 cm.